

A Parlament zöld utat adott a fogyasztói csoportok közös érdekérvényesítését biztosító irányelvtervezetnek.A szabályok értelmében a tagállamok összehangolt kereseti rendszert fognak működtetni, így fokozottabb védelmet biztosítanak a fogyasztóknak a tömeges jogsértésekkel szemben, ugyanakkor elejét veszik a visszaélésszerű pereknek.

Minden tagállamnak legalább egy olyan, hatékonyan működő eljárást be kell vezetnie, amelynek keretében az arra feljogosított szervezetek (például fogyasztóvédelmi tömörülések vagy köztestületek) a bíróságon a jogsértés megszüntetését vagy tilalmát kérhetik, vagy jogorvoslatért (kártérítésért) folyamodhatnak. A szabályozás a belső piac működésén kíván javítani azzal, hogy leállítja a jogellenes tevékenységeket és megkönnyíti a fogyasztók számára az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést.

A fogyasztók és a kereskedők érdekeit egyaránt képviselő szabályozás

A kollektív kereset új európai modellje csak a tagállamok által arra feljogosított szervezeteknek (például fogyasztói szervezeteknek) engedi meg a fogyasztói csoportok képviseletét és nevükben per indítását, ügyvédi irodáknak nem.

A határokon átnyúló keresetek indítására feljogosított szervezeteknek ugyanazoknak a feltételeknek kell megfelelniük az egész Unióban. Bizonyítaniuk kell, hogy kellően szilárd lábakon állnak, közfeladatot látnak el és nonprofit jelleggel működnek. Ami a belföldön indított kereseteket illeti, ott az adott tagállam nemzeti törvényeiben meghatározott kritériumok az irányadók.

A „vesztes fizet” elvének alkalmazásával a jogszabály azt is biztosítja, hogy ne indulhassanak visszaélésszerű perek kereskedők ellen, a nyertes fél eljárási költségeit ugyanis a pervesztes fél köteles viselni.

Szintén a visszaélések megelőzése érdekében kerülni kellene a büntető kártérítések megítélését. A harmadik fél által finanszírozott feljogosított szervezeteknek pedig az összeférhetetlenséget és a külső befolyásolást kizáró eljárást kell alkalmazniuk.

Kollektív keresetet az uniós jog által szabályozott számos területen, így például az adatvédelemmel, az utazással és turizmussal, a pénzforgalmi szolgáltatásokkal, az energiával és a távközléssel kapcsolatos uniós szabályok megsértése miatt lehet indítani.

Az irányelv hatálya azokra a jogsértésekre is kiterjed, amelyek a képviseleti kereset benyújtásának vagy a végzésnek az időpontjában már nem állnak fenn. Ennek oka, hogy az adott gyakorlat tilalmára a jövőben is szükség lehet.

Geoffroy Didier (EPP, Franciaország), jelentéstevő szerint

„Az irányelvvel megtaláltuk az egyensúlyt a fogyasztóvédelem és a vállalatoknak szükséges jogbiztonság között. Az Unió ugyanakkor megmutatta, hogy még egy súlyos válság idején is képes lépni, alkalmazkodik az új valósághoz, nagyobb védelmet ad polgárainak, és kézzelfogható jogokkal ruházza fel őket a globalizáció túlkapásaival szemben" - mondta a francia néppárti jelentéstevő.

A következő lépések

Az irányelv húsz nappal az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követően lép hatályba. Ezt követően a tagállamoknak huszonnégy hónap áll a rendelkezésére az irányelvben foglaltak átültetésére a saját jogrendjükbe, és további hat hónap a szabályok alkalmazására. Az új szabályokat az alkalmazás kezdőnapján vagy azt követően indított képviseleti keresetekre kell alkalmazni.

Háttér

Az Európai Bizottság által a fogyasztók kollektív érdekeinek védelméről szóló, 2018 áprilisában előterjesztett irányelv végleges tartalmáról a Parlament tárgyalóküldöttségének tagjai és az uniós szakminiszterek 2020 júniusában állapodtak meg. Az irányelv az Új megállapodás a fogyasztói érdekekért elnevezésű bizottsági csomag része. Létrehozását többek között egy botránysorozat indokolta, amely nemrégiben multinacionális vállalatok fogyasztói jogsértései nyomán bontakozott ki. Egyes tagállamokban már eddig is volt arra lehetőségük a fogyasztóknak, hogy kollektív keresetet indítsanak, mostantól viszont ez a lehetőség az Európai Unió összes országában adott lesz.

2020. november 25. Forrás: https://www.europarl.europa.eu/